



01202302, Vadbrue 2 masseuttak - detaljreguleringsplan. Klagebehandling

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
8/26	Kommunestyret	05.02.2026

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret tar ikke klagen til følge og fastholder kommunestyrevedtak den 09.10.2025 i sak 64/2025.

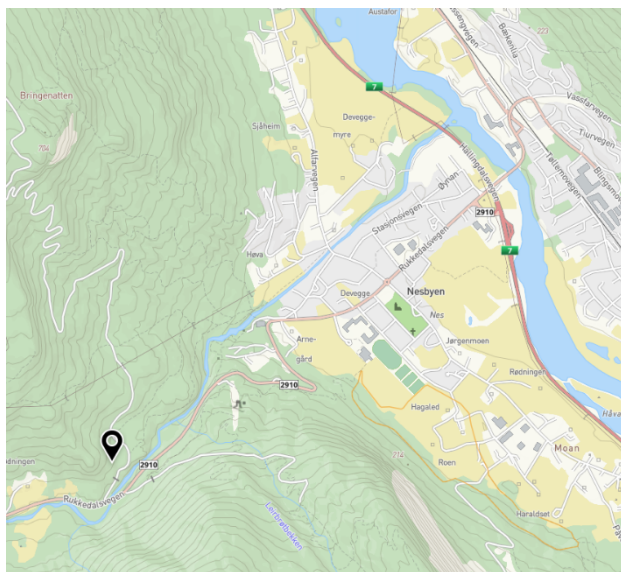
Saken sendes over til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for endelig avgjørelse.

Vedlegg

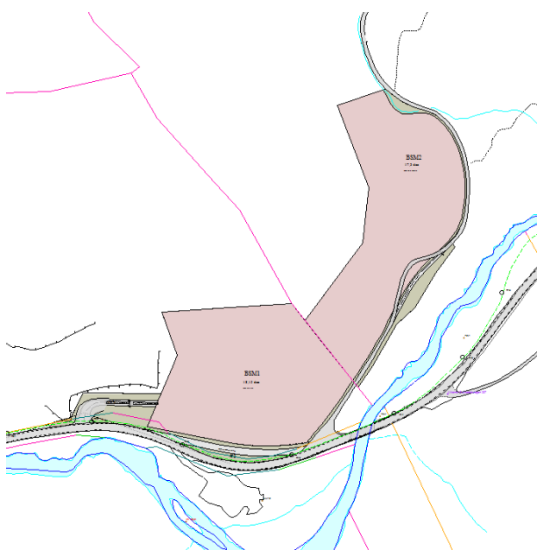
- 1 01202302, Vadbrue 2 masseuttak - detaljreguleringsplan. Sluttbehandling
- 2 Saksprotokoll 01202302, Vadbrue 2 masseuttak - detaljreguleringsplan.
Sluttbehandling
- 3 Naturvernforbundet
- 4 Nes historielag
- 5 Kristina Yvonne Eek m. fl.

Saksopplysninger

Saken gjelder klage på vedtak av detaljreguleringsplan Vadbrue 2 i Nesbyen kommunestyre i møte den 09.10.2025 i sak 64/2025. Reguleringsplanen legger til rette for utvidelse av eksisterende Vadbrue masseuttak på gnr. 54/1 med ytterligere 17 daa.



Figur 1. Oversiktskart



Figur 2. Kopi av reguleringsplankart

Planområdet er en utvidelse av eksisterende masseuttak og reguleringsplan Vadbrue masseuttak, PlanId 01201701, ikraftsettelsesdato 14.12.2017. Området i Vadbrue masseuttak har arealformål «Steinbrudd og masseuttak», «Kjøreveg» og «annen veggrunn - tekniske anlegg». Planområdet er en del av Kommuneplanens arealdel, Planid 00201101, ikraftsettelsesdato 21.06.2018. Arealformålene innenfor planområdet er «LNFR areal for spredt bolig- fritids- eller næringsbebyggelse» med områdenavn SP1 og «LNRF areal for

nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag».

Økonomiske konsekvenser:

Godkjente masseuttak er viktig for enkel tilgang på masser internt i kommunen og man er avhengig av masser for å kunne opprettholde en viss utbygging i kommunen. Uttakene genererer arbeidsplasser direkte og indirekte i kommunen. Dette kommer samfunnet til gode.

Plassering av uttak i nærheten av de store utbyggingsområdene, gir kortere transportveg og mindre slitasje på vegnettet ellers i kommunen. Det er en miljøgevinst i dette. Tilgang på masser vil også ha stor betydning for tilgang på masser til flomsikringsprosjektet.

Totalkostnader i prosjektet vil være avgjørende for gjennomføringsmuligheten for kommunen. Korte massestrømmer vil derfor være av betydning for kommunen.

Miljøkonsekvenser:

Deler av området er i dag avsatt til LNF i gjeldende kommuneplan.

Etter naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for utøvelse av offentlig myndighet. Det innebærer at vedtak som medfører bruk eller medfører inngrep skal vurderes etter prinsippene i denne lovs § 7.

Kunnskapsgrunnlaget i § 8: Det er undersøkt om det er kjente registreringer i området ved å bruke offentlige databaser. Det er ikke registrert arter av nasjonal forvaltningsinteresse ifølge kartløsningen hos Miljødirektoratet. Det er registrert Vintererle, Enghumleblom og Engsmager. De registrerte artene er kvalifisert som «Livskraftig» og har en koordinatpresisjon fra 707 meter til 832 meter.

Føre-var-prinsippet jf. § 9: har vært vurdert og det er per i dag ikke kjente forhold som antas å bli negativt påvirket av pågående reguleringsarbeid.

Økosystemtilnærming og samlet belastning jf. § 10: Den samlede belastning ved masseuttaket vurderes til å være minimal i en større kontekst. Samfunnet har løpende bruk

for masser og lokaliseringen vurderes som gunstig fordi den medfører begrenset transportavstand og er i en sone med lite bebyggelse.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver jf. § 11: Planforslaget legger ikke opp til noen forringelse av miljøet ut over alminnelige arealdisponeringsendringer.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder jf. § 12: Det legges som en forutsetning at miljøforsvarlige teknikker brukes ved uttak av massene. Det vil bli etablert sedimenteringsbasseng for å unngå utslipp av finstoff til Rukkedøla videre er det igjennom eksisterende uttak etablert ordning med prøvetaking.

Man finner vilkårene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 som oppfylt.

Vurdering:

Kommunen har fått klager på vedtak av reguleringsplan Vadbrue 2 fra Nes historielag, Naturvernforbundet i Hallingdal og Kristina Yvonne Eek med Thanendran Mariampilai. Klagene er sendt innenfor fristen. Klagere har følgelig adgang til å klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 28.

Nes historielag spør om hvorfor de ikke ble invitert ut på befaring, selv om dette ble forspurt flere ganger. Nes historielag forlagte en befaring på barmark for å kunne påvise de gamle og lokalt verneverdige steder og enkelte objekter. I Høvalia finnes et stort antall lokale fornminner. 10 plasser/husmannsplasser, gamle tømmerfleper og rester etter buføringsveg. «Dragehule», danserflate med Spelemannssteinen intakt, turstier samt den gamle allmanna-vegen mellom Espeset og Nesbyen.

Ikke alle forhold som her nevnes blir skadelidende, men området som sådant vil bli berørt av støy og støv fra knusing, lasting og sprengning. I praksis vil dette bety at Høvalia som et kulturelt- og et nærfriluftsområde til Nesbyen vil nærmest være utilgjengelig i de årene massetaket drives, ca. 8 år.

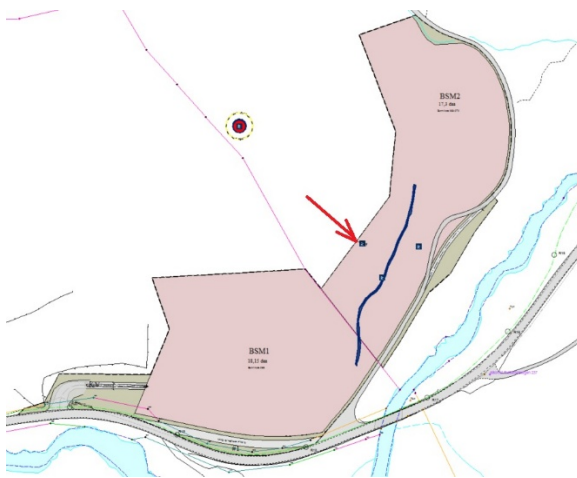
Nes historielag mener at kommunen har lagt for stor vekt på «behovet» for steinmassen i forbindelse med planlagt flomvoll versus de negative konsekvensene for natur- og kulturmiljø. Det er flere masseuttak i nærheten, f. eks. et uttak ca 7 km lenger opp Rukkedalsvegen.

Administrasjonens kommentar: Nes historielag ble kontaktet og medvirket til planarbeidet fra starten av planprosessen. Nes historielag deltok i møte i planutvalget under behandling av sak – «politisk avklaring av planinitiativ».

Senere i prosessen skjedde det en teknisk feil under kommunikasjon mellom kommunen og noen høringsparter. Ved utsending av invitasjoner til interesseorganisasjoner var det flere mottakere som ikke mottok den utsendte invitasjonen til befarings.

Kommunen fikk til sammen flere innspill fra Nes historielag.

Kommunen er kjent med lokalisering av kulturminne Danserflata med Spellemannssteinen, som også er registrert i kulturminnekart til Riksantikvaren.



Figur 3. Lokalisering av Danseflata og Spellemannssteinen vises med rød pil

Det er følgende beskrivelse av minnet på www.kulturminnesok.no : «I N-enden av lite granholt i den tidligere dyrkningsflatens Ø-side: Spellemannssteinen (i dag i to deler) med flat overside, som hviler på ni mellomstore kampesteiner som er plassert i tilnærmet sirkel. Lett synlig. Danseplass. Påvist av Hallgrim Medrødningen d.y. Beskrivelse fra Enkeltminne: Tradisjon: Om sommeren samlet ungdommen seg på Dansesletta på lørdagskveldene, og spellemannen hadde sitt faste tilhold på Spellemannssteinen. Før den nåværende Rukkedalsveien ble anlagt, lå dansesletta sentralt for de omkringliggende gårdene, og veien til Nesbyen gikk over N-enden av plassen».

Kulturminnet er registrert i kanten av reguleringsområdet, ca 5 m fra plangrense. Det er i praksis en uløselig oppgave å både beholde kulturminnet ved å justere plangrensen og utvide område til nåværende Vadbrue masseuttak. Dersom plangrensen innsnevres bare rundt selve minnet, vil minnet på sikt, når massen blir tatt ut, havne like utfor bratt skrent. Verdien av

det lokale kulturminnet vil bli betydelig redusert. Dessuten blir adkomst til minnet veldig komplisert når masseuttak fortsetter videre i retning Nesbyen sentrum. Eventuell bevaring av nevnte kulturminnet fordrer at et mye større område tas ut av plan, og at det dessuten legges til rette for adkomst til minnet fra oversiden.

Administrasjon anbefaler å la være endre plangrense. Kommunen har i planprosessen prioritert masseuttak foran muligheten å beholde ovennevnte kulturminnet. I

sluttbehandlingen av planforslaget vurderte administrasjonen at negative konsekvenser ved å fjerne ovennevnte kulturminnene blir veid opp av positive konsekvenser i at kommunen får tilgang til masser i nærheten av de store utbyggingsområdene og kort transportveg. Under behandling av planforslag i kommunestyret ble spørsmål om de lokale kulturminnene drøftet av flere politikere. Kommunestyre gjorde et bevist valg å prioritere utvidelse av masseuttaket, selv om tap av danserflate med Spelemannssteinen er en negativ konsekvens for det lokale kulturmiljøet.

[Opptak av sluttbehandlingen](#) er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

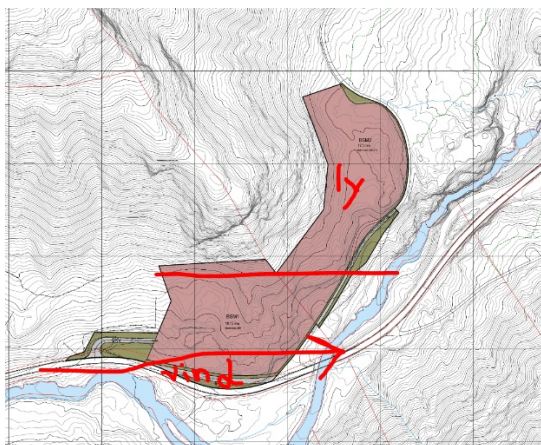
Støy

Det er gjort faglig utredning av støy i planprosessen. Det er svært begrenset med støy fra masseuttak og inn i friluftsområdene nedover mot Nesbyen sentrum.

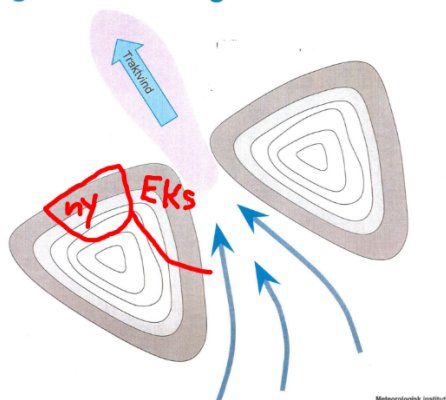
Støv

Følgende krav ble tatt med i planbestemmelser for å begrense forstøving av områder rundt masseuttaket:

- Vanning skal brukes i tørre perioder for å begrense støv fra uttaket.*
- Driftsplan skal inneholde rutiner for håndtering av støv, inkludert renhold av maskiner og utstyr, samt kontroll- og rapporteringssystem.*
- Ved lagring av masser skal det tas hensyn til vind.*
- Etter hvert som uttaket utvides nordover vil lagring kunne foregå på areal som er mer i ly for den fremherskende vindretning gjennom Rukkedalen. Se figur nedenfor.*



Konvergerende terreng:



Figur 4. Utvidelsen og vindretning

Behov for masser

Som parten skriver, er det umulig å vite tidspunkt og eksakt mengde av masse som vil bli etterspurt. NVE og Nesbyen kommune er nå sterkt engasjerte i planlegging og reguleringsarbeid flomsikring av Nesflata. Derfor er det svært sannsynlig at etterspørsel etter steinmasse vil øke betydelig når arbeid flomsikring av Nesflata starter.

Plassering av uttak i nærheten av de store utbyggingsområdene, gir kortere transportveg og mindre slitasje på vegnettet ellers i kommunen. Det er en miljøgevinst i dette. Tilgang på masser vil også ha stor betydning for tilgang på masser til flomsikringsprosjektet.

Buffersone langs traktorveien

Reguleringskartet viser en grønn sone langs eksisterende traktor-veg. Sonen er ikke målsatt, men dette burde vært gjort. Hvor bred er sonen? Slik den er inntegnet viser den en antatt bredde på ca. ½- parten av den viste traktorvegbredden. Dersom dette stemmer er sonen for smal. Uten en bredere grønn sone langs vegen vil brukerne «balansere» mot en avgrunn.

Administrasjonens kommentar: det stemmer at regulerte grønne sonen er smalere enn eksisterende tilgrensende vei.

Det er stigende terreng fra veien og inn mot utvidelsen av masseuttaket. Det forventes ikke noe fall i terrenget fra traktorveien og inn i masseuttak, selv etter at massen er tatt ut.

Kristina Eek og Tanendran Mariampillai

Planområde og omkringliggende vegetasjon er befart av anerkjent og tilsynelatende uavhengig naturkartlegger. Befaringen avdekket funn av mogop (*Pursatilla vernalis*), som er klassifisert som 'nær truet'. Det ser ikke ut som at naturkartleggerens anbefaling om innføring av vernesone (hensynssone H560) i radius 50 meter rundt denne er tatt til følge, da dette ligger utenfor planområdet.

Biologen anbefaler at planområdet utvides og at dette arealet gis en hensynssone for å ta hensyn til arten». Naturkartleggeren fant arten i «eldre furuskog», der den ikke blir utkonkurrert av andre arter. Eldre furuskog er en svært viktig naturtype for arts mangfoldet, og dette sier noe om verdien av naturen i området.

Administrasjonens kommentar: den truede plantearten med navnet Mogop er påvist et stykke utenfor planområdet. Oppdragsgiver har ikke anledning til å utvide planområdet.

Multiconsult har blitt hyret inn for kartlegging av støyfare. Kommunen har vurdert at støyfaren for bebyggelse er antatt å være svært lav, men friluftsområder får støynivåer på over anbefalt nivå på 40dBA. Overskridelsen av grenseverdiene for lyd for friluftsområde fremkommer også i Multiconsult sin rapport. Støymålingene i utarbeidelsen er målt i A-vektet desibelskala, noe som betyr at lydmålingene er justert for hvilke frekvenser som er hørbare for det menneskelige øret. Mange andre dyrearter blir påvirket av og kommuniserer i helt andre frekvensområder for lyd. Det er derfor lite trolig at støyutredningen er forsvarlig utført med tanke på påvirkning på omkringliggende dyreliv, all den tid A-vekting ikke er tilpasset dette.

Administrasjonens kommentar: i tilfelle støy fra prosesser i uttaket har frekvenser som andre dyrearter er utsatt for, vil dyrene bli påvirket av støy fra masseuttak i et begrenset område. Utvidelse av uttak vil skje langsam over tid, derfor vil dyr kunne tilpasse seg og eventuelt flytte til nærliggende områder.

Det registreres også at kommunen i svar på innspill fra Nes historielag i saksfremlegg '010202302, Vadbrue 2 masseuttak - detaljreguleringsplan. Sluttbehandling', bortforklarer påvirkning på kulturminner i det aktuelle området med at «Ovennevnte kulturminnene er av relativt lokal har ikke status som vernet». Det bemerkes at det alltid vil være lokale kulturminner som ligger til grunn for regionale/nasjonale, og at kulturminner kan være av stor lokal betydning uten å være formelt vernet.

Administrasjonens kommentar: se kommunens kommentar til innspill fra Nes historielag ovenfor.

Videre i sin klage er parten kritisk til kommunens vurdering av samfunnsnyttene ved utvidelse av masseuttaket. Parten ber Statsforvalteren å gjennomgå kommunens argumenter.

Videre i klagen er parten skeptisk til om krav i planbestemmelser om forebygging av støvspredning vil bli oppfylt i praksis. De siste årene har det vært støvspredning fra masseuttaket. Derfor er det viktig at kommunen kontrollerer hvordan disse kravene om forebygging av støvspredning blir fulgt.

Administrasjonens kommentar: se kommunens kommentar til innspill fra Nes historielag lenger ovenfor.

Naturvernforbundet i Hallingdal

Naturvernforbundet i hallingdal meiner at planvedtaket er i strid med nye statlige føringar og manglar ein oppdatert, heilheitleg vurdering av konsekvensane for landskap, naturmangfald og friluftsliv.

kunnskapsgrunnlaget og kartlegginga av naturmangfaldet i området der utvidinga av masseuttaket skal skje, er for dårleg og tilfredstiller ikkje dei krava me i dag stiller om kunnskapar om naturmangfaldet jmf Naturmangfaldlova § 8-12.

Kartlegging må gjerast etter NiN systemet og bør foregå gjennom alle årstidene. Det held ikkje å berre kartleggje naturtypen i eit område- også naturmangfaldet på artsnivå må kartleggjast.

Administrasjonens kommentar: Området ble mai 2025 kartlagt av erfaren biolog og det ble ikke funnet naturtypelokaliteter innen planområdet. Administrasjonen vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, naturmangfoldlovens § 8.

Kommunen har difor gjort eit vedtak utan å ha innhenta tilstrekkelege kunnskapar om naturverdiane i området. Dette er opplagt i strid med Naturmangfoldslova §7 , 8 og 9.

Kommentar: Området ble registrert av erfaring biolog og det ble ikke funnet naturtypelokaliteter innen planområdet. Administrasjonen kan ikke se at plantiltak vil føre til alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, jfr. naturmangfoldlovens §9.

I Plan og Bygningslova er det krav om at det ikkje kan gjerast inngrep i eit belte på 100 meter frå vatn, bekkar og vassdrag med årssikker vassføring. Avstanden på 100 meter er ikkje ivareteke i dette planvedtaket.

Administrasjonens kommentar: under reguleringsarbeid ble byggegrense inntil Rukkedøla revidert, jfr. plan- og bygningslovens §1-8. Både tidligere reguleringsplan for Vadbrue masseuttak og den nye reguleringsplanen Vadbrue 2 åpner for uttak av masse nærmere Rukkedøla enn 100 m.

Planområdet ligger dessuten på motsatt side av vei i forhold til Rukkedøla. Rukkedalsvegen fungerer som et naturlig skille for den funksjonelle strandsonen, som omfatter bare areal mellom Rukkedøla og veien.

I samband med knusinga av stein, kan lausmassar (t d finstøv), kjemikaliar og olje følgje med vatnet som renn ut av anleggsområdet og ut i Rukkedøla. Ein må ta høgde for ekstremvær og store nedbørsmengder som kan kome på kort tid og som truleg vil føre til mykje avrenning og utslepp til Rukkedøla.

Administrasjonens kommentar: Punkt 3.2 i reguleringsbestemmelser setter krav til etablering av prøvetakingspunkt oppstrøms og nedstrøms uttaket. Det skal etableres prøvetakingsprogram før driften starter. Dette skal godkjennes av kommunen. Prøvene skal analyseres av akkreditert prøvetakings lab. Prosessvann uten miljø- eller helseskadelige stoffer/egenskaper kan slippes til ferskvannsresipient dersom maksimalkonsentrasjon av faststoff/suspendert stoff (SS) i utslippspunktet er under 50 mg/l. Utslipet skal heller ikke påvirke vannkvaliteten i resipient slik at tilstandsklassen for resipienten endres. Den veileder for tilstandsklassifisering av vann som til enhver tid gjelder skal benyttes ved vurdering av tilstandsklasser.

Punkt 4.15 i reguleringsbestemmelser setter krav til etablering av sedimenteringsbasseng.

Overløpet fra bassenget ledes til Rukkedøla gjennom rør under grusveien øst for masseuttaket.

Areal til et sedimenteringsbasseng vil bli avsatt i driftsplanen. Bassenget vil bety at fragmenter i overvannet blir silt ifra før overvannet ledes til Rukkedøla.

planbestemmelser for å begrense forstøvning av områder rundt masseuttaket:

- *Vanning skal brukes i tørre perioder for å begrense støv fra uttaket.*
- *Driftsplan skal inneholde rutiner for håndtering av støv, inkludert renhold av maskiner og utstyr, samt kontroll- og rapporteringssystem.*
- *Ved lagring av masser skal det tas hensyn til vind.*

Planområdet er særs viktig nær-turområdet for mange som bur i Nesbyen sentrum. Me meiner at friluftinteressene ikkje er godt nok ivareteke i planvedtaket.

Administrasjonens kommentar: Utvidelsen av masseuttaket er betydelig redusert i forhold til høringsutkastet. Utvidelsesområdet bruker eksisterende traktorvei som avgrensning. De negative konsekvensene til friluftsliv er kraftig redusert som følge av dette.

Det er gjort vurderinger av hvilke friluftslivsområder som blir negativt påvirket av støyen, og beregningene viser at deler friluftslivsområder får støynivåer på over anbefalt nivå på 40dBA. Overskridelse av anbefalt støynivå er bare i de første ca 350 m av vei fra Rukkedalsvegen til Bringennatten. Konsekvenser av utvidelse masseuttak med ytterligere 17 daa er derfor ganske begrenset.